

DENEME ÇÖZÜMÜ - 1

1. Son yıllarda öykü türü, alışlagelen anlam ve içeriğinden uzaklaşarak kısalığı ve derinliği ile şiire daha yakın duran bir tür hâline dönüştü. Bu yönüyle çağın insanının yaşam biçimine ve gereksinmelerine de yanıt verebilmekte. Öyküler, aynı zamanda, modern yaşamın hızı içinde durup soluk almaya ve yaşamın farkındalığını hissetmeye fırsat bulamayan çağımızın tedirgin ve kırılgan insanının giderek daralan yaşam alanlarına genişlikler katıyor ve yaşamın hızını yavaşlatıyor. Az sözcükle, boşluklarla, sessizlikle yazılıyor günümüzün öyküleri. Öykülerdeki boşluklar, okur tarafından yaşam alanlarıyla dolduruluyor.

Bu parçadan öyküyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Okurun metne dahil olmasını sağlayan yapısal özelliklere sahiptir.
- B) İnsana hayatın akışı içinde fark edemediği güzellikleri duyumsatır.
- C) Gittikçe şiire yaklaşan bir gelişim göstermiştir.
- D) Yeniliklere, değişime daha yatkın bir türdür.
- E) Toplumun beklentilerini karşılamaktadır.
2. Edebiyatın, dolaylı da olsa, halkın okuma sevgisini çoğaltma, yaşama bakışına yeni açılımlar kazandırma, dil gelişimini ve estetik düzeyini yükseltme gibi bir misyon taşıdığı düşünüldüğünde, günümüzde popüler kültür adına sunulan ürünlerdeki düzensizlik, sığlık, yavanlık ve kolaycılığın, aşılması gerekli önemli birer sorun oldukları görülmektedir. Günümüzde popüler kültür etkisiyle yazılıp piyasaya sunulan yapıtlardaki düzensizlik ve basitlik, düşünceleri de giderek basitleştirmektedir. İnsanların düşüncelerinin erozyona uğraması, yaşam içinde düşünen, tartışan, eleştiren, sorgulayan, yeni düşünceler üreten yaratıcı ve mücadeleci insan tipini de aşındırarak yıpratmakta ve hazır düşünce kalıplarına teslim olmuş robot insanların çoğalmasına neden olmaktadır.

Bu parçada popüler edebiyatla ilgili olarak özellikle aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Yetkin edebî ürünlerin verilmemesinden
- B) Seslendiği kitlenin niteliksiz olmasından
- C) Günümüz insanının ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamamasından
- D) Evrensel değerlere öncelik verilmemesinden
- E) İnsanları sığ düşünceli ya da düşünemeyen kişiler hâline getirmesinden

3. Bir sanatçının yazdığı eserde neler söylemek istediğini anlatmaya çalışması okur için bir ----, ayrıca sergilenen bu tutum yazarın ---- gösterir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) fırsattır - bilgili olduğunu
- B) talihsizliktir - yazınsal yetkinliğini
- C) saygısızlıktır - eserine güvenmediğini
- D) şanstır - beklentisiz olduğunu
- E) şaşkınlıktır - ne kadar cesur olduğunu

4. Bu kitap, öykü okuyucusu ve yazarı için harita özelliği taşıyor. O harita üzerinde öykü çeşitlerinin ve onları işleyen, yontan, yükselten öykü yazarlarının yerleri bellidir. Okur, o haritayı eline alır ve aradığını bulur. Poe'nun atmosfer yaratmadaki ustalığını, Gogol'un öyküdeki öncülüğünü, Çehov'un romanlar ülkesinde öyküyü kabul ettirliğini, Rilke'nin öyküde nasıl bir yol izlediğini, Tomris Uyar'ın "yeni" arayışını ve daha birçoklarını öğrenir.

Bu parçada altı çizili sözle sözü edilen kitabın hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Öykü yazarları için kaynak niteliği taşıması
- B) Okurların okuduğu öyküyü anlamasını kolaylaştırması
- C) Öykü alanında yeni metotlara ve anlayışlara öncülük etmesi
- D) Öykü adına bilinmesi gereken her şeyi barındırması
- E) Öykü okurunu ve yazarını birbirine yaklaştıran yöntemleri göstermesi

5. Altın boynuz unvanlı Haliç'in kıyıları, bahtsız bir devir yaşadık-
tan sonra yeniden canlandı. Vaktiyle suyun her iki yakasına in-
şa edilen ama bir devrin çöplüğüyle gözden kaybolan İstanbul
mirasları, yapılan temizleme ve düzenlemeler sayesinde tekrar
eski güzelliğiyle ortaya çıkıp şehir halkıyla kucaklaştı. Balıklar
geri döndü, ağaçlar sahile indi. Caferağa medresesindeki genç
ustalar, yıllar önce kaybolup giden Eyüp oyuncularını ve çini-
leri geri getirmeye koyuldu. Eskiden fabrikaların işgal ettiği Ay-
vansaray kıyı şeridi geniş bir parka dönüştüğünden beri daha
mutlu ve huzurlu. Artık bu sahil şeridinde ağaçların arasında pik-
nik yapan insanları bile görmek mümkün.

**Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangi-
si söylenemez?**

- A) Kişileştirmelere başvurulmuştur.
B) İkilemeden yararlanılmıştır.
C) Gözlemlerden yararlanılmıştır.
D) Adlandırmaya yer verilmiştir.
E) Kuralı cümlelere yer verilmiştir.

6. (I) Danimarkalılar iş yerinde o kadar mutlular ki bunun için bir
kelimeleri bile var: Arbejdsglæde. (II) Dünyanın geri kalanı için
bu kelimenin yere saçılmış taşları andıran, gelişigüzel sıralan-
mış bir harf yumağı olduğunun farkındayım. (III) Ama harflerin
ötesinde bir anlamı var bu sözcüğün... (IV) "İş" anlamına gelen
arbejde ve "mutluluk" manasındaki glæde kelimelerinin birleş-
mi olan arbejdsglæde "iş yerinde mutluluk" demek. (V) Diğer
Nordik dillerinde de var olan bu kelime, inanın bana, gezegen-
deki başka hiçbir dilde bulunmuyor.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde noktala-
ma işaretlerinin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) III B) IV C) V D) I E) II

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma kökten türemiş
bir sözcük kullanılmamıştır?**

- A) Yerdeki ekmek kırıntılarını temizledi.
B) Şırlı şırlı akan buz gibi sudan kana kana içti.
C) Gece uyurken horladığını kabul etmiyordu.
D) Gelen gürültüyle herkes sokağa fırlamıştı.
E) İçeriden ses gelmeyince kapıyı usulca tıklattı.

8. Şehrin hareketli yaşantısı I İstanbulluları koşuşturmaya çoktan
alıştırdı. Ama doğanın kucağında koşmak isteyen II sporseverler,
parklara ve korulara akın ediyor. Belgrad Ormanı ve Polonez-
köy, bol oksijenli yeşil doğasıyla şirin patikaları III takip eden spor-
cuların gücüne güç katarken deniz havasının IV motivasyonu
bisiklet sürmek isteyenler çoğunlukla V Caddebostan Semt'i'nde-
ki bisiklet yollarında pedal çeviriyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Popüler yazar, insanlar ne düşünüyor ne yaşıyorsa onu yazar-
ken bilge yazar, onlara üzerinde düşünecekleri yepyeni bir şey-
ler sunar.

**Bu cümleye göre aşağıdakilerden hangisi popüler yazarın
bir tavrı olamaz?**

- A) Okuru şaşırtmama, ona yeni sorular sordurmama
B) İnsanların çok iyi bildiği bir dünyayı anlatma
C) Anlattıklarıyla okurda araştırma isteği uyandırma
D) Hayattan aldığını değiştirmeden hayata geri teslim etme
E) Herkesin kendini bulduğu bir anlatının içinden seslenme

10. Sanayi Devrimi'nden beri, özellikle fosil yakıtların kullanılması,
ormansızlaşma ve sanayi süreçleri gibi çeşitli insan etkinlikleri
ile atmosfere yoğun şekilde salınan sera gazlarının atmosferde-
ki birikiminin hızlı artmasına bağlı olarak yeryüzündeki ve atmos-
ferin alt bölümlerindeki sıcaklık artışına küresel ısınma denir.

**Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdaki-
lerden hangisidir?**

- A) Sera gazları ilk defa Sanayi Devrimi'nden sonra oluşmuştur.
B) Fosil yakıtlar, küresel ısınmanın en önemli nedenidir.
C) Sera gazları, daha çok atmosferin alt bölümlerinde birikmek-
tedir.
D) Dünyada Sanayi Devrimi'nden önce küresel ısınma gözlen-
memiştir.
E) Atmosferin üst kısımlarında sıcaklık artışı yaşanmamaktadır.

11. Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.

Aşağıdaki atasözlerinin hangisi nesne-yüklem ilişkisi yönüyle bu cümle ile özdeştir?

- A) Çürük tahta çivi tutmaz.
- B) Çocuğa iş buyuran, ardınca kendi gider.
- C) Ananın bastığı yavru incinmez.
- D) Dağ başından duman eksik olmaz.
- E) Dert saklayanda kalır.

12. Asmara'nın en ilginç tarafı İtalyan mimari örnekleridir, caddelerde yürürken eski bir İtalyan binasına rastlamamak neredeyse imkânsızdır.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sıralı bir cümledir.
- B) Ek eyleme yer verilmiştir.
- C) Farklı türde eylemsiler vardır.
- D) "en" sözcüğü üstünlük zarfıdır.
- E) "caddelerde" sözcüğü hem yapım hem çekim eki almıştır.

13. I. Yeryüzündeki ilk tarımsal üretim denemelerinin kökleri MÖ 9000'li yıllara kadar uzanmaktadır.
II. İlk yaygın tarım uygulamalarının Dicle-Fırat Havzası'nda başladığı düşünülmektedir.
III. Sabanın yerini 6. yüzyılda Avrupa'da geliştirilen ağır sabanın alması ise verimliliği büyük oranda artmıştır.
IV. Bunlar içinde Sümerlilerin keşfettiği, binlerce yıl tarımda en büyük sıçrama noktasını oluşturan saban önemli bir yere sahiptir.
V. Arpa, buğday, mercimek, nohut gibi tahıl ve baklagillerin ilk kez kültüre alındığı bu bölgede, üretim için çeşitli basit el aletleri de geliştirilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için aşağıdakilerden hangilerinin birbiriyle yer değiştirilmesi gerekir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

14. Anlatımına aşına olanlar Alessandro Baricco'nun sözcük işçiliğine verdiği önemin ayırdına rahatlıkla varabilir. Kitaplarının neredeyse bütününde kullandığı dingin dil, konu ne kadar hareketli olursa olsun bir şekilde okuru sakinleştirir. Kuşatıcı eserler yazmayı başarabilen bir edebiyatçı Baricco. Yazarlığının yanında öbür sanat dalları, özellikle de müzikle ilgili olmasının bunda etkisi büyüktür. Ritmi kaçırmamasını veya ritmin dışında kalmasını da aynı nedene bağlayabiliriz.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazılarında farklı sanat dallarının etkisi gözlemlenebilir.
- B) Ahenkli, dizeimli bir anlatımı vardır.
- C) Dil ve üslubuyla geniş bir kitleyi etkilemeyi başarmıştır.
- D) İçeriği anlatımıyla kontrol altına almayı başarmıştır.
- E) Sözcüklerin seçimine ve kullanımına önem vermektedir.

15. (I) Yazarın titiz bir dil işçiliğiyle oluşturduğu son deneme kitabı bugünlerde kitapçı raflarında yerini aldı. (II) Bu denemelerinde yazar, ağırlıklı olarak modern şehir yaşamında pervasız bir yapılaşma biçimi olan betonlaşma ve AVM çılgınlığının çıkmazlarını irdeliyor. (III) Üç bölüme ayırdığı denemelerinde ilkin, kişisel hayatından ayrıntılara da başvurarak aileyi, yaşanan çevreyi ve doğayı anlatıyor. (IV) Nesne ve mekân temasıyla çerçevelediği ikinci bölümünde, insan ve eşya ilişkisine, eşyanın zama-na direnen niteliklerine odaklanıyor. (V) Kitabın son bölümündeki denemeleri ise modern hayat tarzının merhametsizliğini, şehrin acımasızca yağmalanışını ve bunun bireye, doğaya olumsuz yansımalarını tartışıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi, söz konusu yazarın üslubuyla ilgilidir?

- A) II
- B) I
- C) IV
- D) V
- E) III

16. Muhabir:

(I) ----

Oyuncu: Engin Uludağ'ın yönetmenliğini yaptığı *Bizans Düşü* oyunu ve o oyundaki rolüm. Bu oyundaki rolüm, figürasyondur. Resmen bayrak tutmuştum sadece. Ama benim en çok ilham aldığım rol ve oyun bu idi. Ne Juliet ne Linda ne de diğer başrollerim ve oyunlar... Vazgeçecekken Engin Uludağ beni yanına çağırdı. "Yeteneklisin, gitme!" dedi. O konuşma benim rotamı belirledi. Sanatın içinde kalmamı sağlayarak beni dirençli ve daha çalışkan kıldı.

Muhabir:

(II) ----

Oyuncu: Oyunculukta asıl olan "yetenek"tir. Lakin yetenek tek başına bir şey ifade etmez. "Eğitim" şarttır. Saf yetenek bilgiyle desteklenmezse gelişme gösteremez oyuncu. Kendini tekrara düşer. Sezgiler önemli olmakla birlikte bilinçle ve metotla role çalışmak oyuncuyu her daim üste taşır. Vizyon sahibi olmasını sağlar, yönetmenin kuklası olmaktan öteye taşır.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Tiyatro ile tanışmanız nasıl oldu?
II. Tiyatroda önemli yerlere gelmenizde eğitim ve yeteneğin rolü nedir?
- B) I. Sizi etkileyen, sizin için dönüm noktası olan oyun ve rolünüz neydi?
II. Oyunculuğu yetenek ve eğitim olarak ayırırsanız hangi başlık üstün çıkar?
- C) I. Oyuncular sizce nasıl bir eğitim sürecinden geçmeli, siz bu süreçlerden geçtiniz mi?
II. Yetenekli oyuncuların yetiştirmeleri için neler tavsiye edersiniz?
- D) I. Rol aldığınız ilk oyunu hatırlıyor musunuz, bu oyunda kendinizi nasıl hissetmişsiniz?
II. Bir oyuncuyu başarılı kılan faktörler nelerdir?
- E) I. Çalıştığınız yönetmenlerden hangisinin oyunculuğunuza ve sanatınıza katkı sağladığını düşünüyorsunuz?
II. Tiyatrocu olmanızda hangi özelliklerinizin etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

17. - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Paul Theroux'nun *Sivrisinek Sahili*, yayımlandığı dönemde epey ses getiren bir eser. Ayrıca beyaz perdeye uyarlanmış ve film, eleştirmenlerden olumlu tepkiler almıştı. *Sivrisinek Sahili* kadar *Yeniden Patagonya*'da ve *Kör Aydınlık* da yazarın tanınırlığını artırmıştı. Theroux, Patagonya üzerine yazdıklarında, bir tür edebî gezginlikten söz açmış ve âdeta kâşif gibi orada yeni ne gördüyse büyük bir heyecanla anlatmış. *Yeniden Patagonya*'da, her ne kadar bir gezi kitabıysa da yolculuk ve yol temasını bir olay örgüsü içinde edebî bir zenginlikle vurguladığından edebiyat alanında ön plana çıkmayı başarıyor. *Sivrisinek Sahili*'nde de yolculuk, kaçış ve yeni bir yaşam arayışı etrafında şekillenen bir olay örgüsü hâkim.

- 17.** I. Gerçeklikle kurguyu harmanlayan gezi yazıları yazdığı
II. Kimi eserlerinde tema yönüyle ortaklıklar olduğu
III. Eserlerinde sinemaya uyarlamaya uygun bir dil kullandığı
- Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak yukarıdakilerden hangileri söylenemez?**

- A) I ve II
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) Yalnız III

- 18. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

- A) Olasılık
- B) Açıklama
- C) Benzetme
- D) Karşılaştırma
- E) Neden-sonuç

19. Yazar olmak isteyen birçok insan var ancak istemek farklı, yazmak farklı şey. Yazmak hakkında düşünmek, konuşmak da çok şeyi değiştirmez. Fiyakalı siyah kazağınızla bir kafeye gidip, bir kahve ısmarlayıp yazar olduğunuz gerçeğiyle insanları etkilemeye çalışmanın da faydası olmaz, eğer bütün elinizde olan, bir çekmece 5 seneden beri değişmeden bekleyen 3 bölümse. Sanırım ki birçok kişi için de durum böyle. Ve herkes kafasında bir hikâye olduğuna inanıyor, üstelik istedikleri zaman onu yazabileceklerini zannediyorlar. Kafalarındaki hikâyeyi yazarlar da olabilir ancak bir hikâye fikrinizin olması, onu edebiyat katına çıkarabileceğiniz anlamına gelmez.

Bu parçada yazarlıkla ilgili olarak vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öncelikle istekli ve kararlı olmak gerektiği
- B) Biraz emek ve gayretle herkesin yapabileceği
- C) Kültürel bir birikime ihtiyaç olduğu
- D) Sanıldığı gibi kolay bir uğraş olmadığı
- E) Yetenek olmadan yapılan çalışmaların boşa çıkacağı

20. Çağın edebiyat anlayışının, okuyucusunun beklentileri belirleyici değil onun edebiyatında. Cümleleri kısa, yer yer biçimce birbirinden kopuk. Noktalama işaretlerini kuralınca değil, anlattığının ve biçiminin istediğince, çağırdığınca kullanıyor. Anlatımda sıfatlara, zarflara, derin iç çözümlemelerine, detaylı betimlemelere yüz vermiyor. Orijinal ve başka olmaya çalışmıyor. “Sokak ağzı”nı, hesapsız kitapsız, matematiğe çok vurulmamış bir dili belli ki seviyor. Dilinin tanımlanmış, öğretilmiş herhangi bir müdahaleye maruz kalmasını istemiyor, kendi yatağında dilediğince akmasını istiyor.

Bu parçada sözü edilen yazar, aşağıdakilerin hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Dilin yerleşik kalıplarına uymayan
- B) Farklı olma arzusu taşımayan
- C) Belli kişi ve olaylara odaklanan
- D) Okurdan gelen tepkileri önemsemeyen
- E) İçinden geldiği gibi, özgürce yazan

21. Yazarın biçiminin en önemli yanı dolgun betimlemeler. Fakat yanlış anlaşılmasın, bu hareketi kesinlikle kıssadan hisseleri ötelemiyor. Aksine onları güçlendiriyor. Betimlemelerle yürüyen metinlerde yazar, her neyi öne çıkaracaksa bunu, ne gözümüze sokarak ne de süslü laflarla yapıyor. Onun derdi herhangi bir duyguyu sömürmek veya o duygudan yararlanmak değil, hisleri ve yansımalarını insani bir şekilde okura sunmak. Yazar bu noktada hiç zorlanmıyor, okuru da hiç yormuyor.

Bu parçada yazarın betimlemeleriyle ilgili olarak vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın yazınsal anlamda en başarılı yönü olduğu
- B) Gözlemlerini aktarmada yazara yardımcı olduğu
- C) Doğal bir dille oluşturulup anlatılanları gölgelemediği
- D) Yazarı özgün kılan bir yetkinlikle oluşturulduğu
- E) Verilmek istenen mesajları anlatmada etkin bir yol olarak kullanıldığı

22. (I) Gökyüzü gözlemciliği söz konusu olduğunda teleskop, dürbün, fotoğraf makinesi gibi gözlem ve görüntüleme araçları akla gelir. (II) Dürbün, fotoğraf makinesi gibi elektronik aletler günlük hayatımızı kolaylaştıran çok önemli özellikler taşır. (III) Bu gözlem ve görüntüleme araçları ne kadar büyükse, ne kadar yüksek çözünürlüğe ve ışık duyarlılığına sahipse gökyüzü gözlemciliği için o kadar iyidir diye düşünülür. (IV) Oysa hâli hazırda sahip olduğumuz daha değerli bir gözlem aletimizi pek iyi tanımıyoruz, onu gökyüzü gözlemciliğinde nasıl daha verimli kullanacağımızı bilmiyoruz. (V) Hangi aletten mi bahsediyoruz, elbette gözlerimizden. (VI) Onun nasıl çalıştığını bilirsek gökyüzü gözlemciliğinde hem gözlem performansımızı artırır hem de gördüklerimizi yorumlayabiliriz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V
- E) VI

23. Belki de işin en zor kısmı buydu. Çünkü yüzlerce yazı var, bunların arasından belli temalar etrafında yoğunlaşanları aldım, kimi yazıları yeniden şekillendirdim. Ve bir ahenk, devamlılık olmasına gayret ettim. Doğru denemeleri yan yana getirmek, okurken kitabın su gibi akmasını sağlamak, bunlar benim için önemli noktalar. Öte yandan, bir romandan farklı olarak denemelerin en güzel yanı kitaba herhangi bir yerinden başlayabilmenizdir. Baştan sona okuyabilir, ortasından başlayabilir, sondan başa gidebilirsiniz. O bütünlük bozulmuyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Deneme yazmak seni diğer yazınsal türlerden daha mı çok yoruyor?
- B) Denemelerinde sana yol gösteren düşünceleri yeterince anlatabildiğine inanıyor musun?
- C) Kitabındaki denemeleri nasıl seçip neye göre bir araya getirdin?
- D) Önceki yazılarından oluşan bu kitabını, yapılan eleştiriler ışığında tekrar gözden geçirdin mi?
- E) Yazılarında olay örgüsünü nasıl bir çerçevede oluşturursun?

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Senaryo, sinemada sesin kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır.
- B) Herkese kendinin çok yetenekli ve işini bilen bir terzi olduğuna ikna etti.
- C) Yıllar sonra, istediği gibi büyük ve ferah bir eve taşınmıştı.
- D) Onunla birkaç kez telefonda görüşmüş ama hiç karşılaşmamıştı.
- E) Mağazanın açılışında ünlü bir sanatçı da sahne alacakmış.

25. Kimi yazarlar çok disiplinli çalışıyor, yazma sürecinden önce kararlar alabiliyor ve onlara sadık kalıyor. Masaya oturduğunda yazdığı eserin sonunu dahi hesaplamış oluyor, bir iskeleti oluyor elinde en başta, yazdıkça onu etlendiriyor. Bense evden Ankara'ya gidiyorum diye çıkıp kendimi İzmir'de bulabiliyorum. Kararlar alabilen ve uygulayabilen biri değilim. Sanırım yazarken daha çok, gidişata uygun davranıyorum. Bir duygunun ucundan tutup başlıyorum yazmaya genelde. Sonra onun beni serbest şekilde yönlendirmesine izin veriyorum.

Bu parçada yazar kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

- A) Yazılarını daha çok duygularının etkisiyle kaleme aldığını
- B) Yazılarını bir plan çerçevesinde oluşturmadığını
- C) Üslup sahibi bir yazar olarak hatırlanmak istediğini
- D) Hiçbir yazara benzemeyen, kendine özgü özelliklerinin olduğunu
- E) Yazarken ilkelerine bağlı kalmadığını

26. I. Televizyon, günlük hayatımızın vazgeçilmez araçlarından biridir.
II. Televizyonda izlediğimiz programlar, en fazla zaman ayırdığımız etkinlikler arasındadır.
III. Bir gün boyunca soluk almadan okumaya devam ettiğim bu romanın sonunu merak ediyordum.
IV. Hayatımızda çok önemli bir yeri olan cep telefonu, vazgeçilmez bir kitle iletişim aracıdır.
V. Eğlence yerlerine gidemeyen, ekonomik sıkıntıları olan insanların eğlence ihtiyacı karşılanmalıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi öğeleri ve öğelerinin sıralanışı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) IV
- B) II
- C) III
- D) I
- E) V

27. (I) Doğal ürün olarak adlandırılan gıdaların resmî veya genel bir tanımı, kriteri ve standardı yok. (II) Bu nedenle art niyetli kişilerin suistimallerine açık bir durum söz konusu. (III) Herhangi bir denetime ve belgeye tabi olmayan doğal ürünlerin gerçek olup olmadığı tamamen kişisel bilgi, deneyim ve güvene dayalıdır. (IV) Ama organik ürünler üretimden son kullanıcıya ulaşana kadar her aşamada kontrol edilerek belgelendiriliyor. (V) Bu ürünler, ilgili yönetmeliğe uygun olarak organik tarım esaslarına göre yetiştiriliyor ve ambalajlanıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, yapıcı birleşik bir ad cümlesidir.
- B) II. cümlede, fiilimsiye yer verilmemiştir.
- C) III. cümlede, hem edat hem bağlaç vardır.
- D) IV. cümlede, “organik ürünler” sözü, sözde öznedir.
- E) V. cümle, öge ortaklığı olan bağlı bir cümledir.

28. Eskiden uzun kış gecelerinde, lambaların puslu camlarda titrek ışıklarla dans ettiği köy kahvelerine âşıklar gelirlermiş. Dışarıda fırtınadan göz gözü görmezken onlar, üzerlerindeki karları sil- keleyip önce eskilerden kalmış masalların yırtık, sökülük yerlerini onarırımı; ardından belleklerindeki hatıraların üzerindeki çöl to- zunu silerek başlarlarmış anlatmaya hikâyelerini.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

29. (I) Türkiye'nin en ünlü ve en eski el sanatlarından biri olan ebru, XVII. yüzyıldan bu yana icra ediliyor; eşsiz ve zarif görünümü görenlerde hâlâ saygı uyandırıyor. (II) Su üzerine serpiştirilen renkli damlacıklar, anlık kararlarla şekillenip eşi benzeri olmayan sanat eserlerine dönüşüyor. (III) Bu tür bir eserde teknik bilgi ve yeteneğin önemli olduğu herkes tarafından dile getirilir. (IV) Ama ebruyu böylesine ünlü yapan ve insanları asırlardır bu el işine çeken şeyse rastlantısallığı. (V) Ebru ustaları eserin son hâlinin nasıl görüneceğini asla bilemiyor, her eser kendi koşulları içerisinde şekilleniyor. (VI) Boya ve kâğıt arasında farkında olmadan oluşan uyumsa tüm zorluklara değiyor.

Ebru sanatının ele alındığı bu parçayla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, güncelliğini korumayı başardığı söyleniyor.
- B) II. cümlede, yapılışı hakkında bilgi veriliyor.
- C) III. cümlede, kabul gören bir düşünce dile getiriliyor.
- D) V. cümlede, önceki cümlede verilen bir bilgi açıklanıyor.
- E) VI. cümlede, zorlu bir uğraş olmasına karşın ilgi gördüğü söyleniyor.

30. (I) Savaşlar, ülkelerin insan kaynaklarını, ekonomik zenginliklerini ve kültürel birikimlerini yok eden yapay afetlerdir. (II) 4000 yıllık yazılı tarih boyunca savaşı geçiren süre 100 yıldan daha azdır. (III) Bir savaşta askerleri yönlendiren temel duygu, düşmanı yenip yok etmektir. (IV) Bu nedenle toplu yaralanmalar, savaşların kaçınılmaz bir sonucudur. (V) Bunlara bağlı olarak savaşlar modern tıbbın gelişmesine büyük katkılar sağlamıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

31. ----; böylece algımızı kurmaca bir metin okumakta olduğumuz konusunda tetikte tutuyor. Yazarın hikâyeyi aklından nasıl geçirdiğine tanık oluyor gibiyiz, sanki tam da bunları düşünürken yanındaymışız ya da bize anlatırken bir yandan da düşünüyor-muş, aklına takılan bir başka noktayı o anda ekleyiveriyormuş. Hatta bu değişimlerin, yazılı bir metinle karşı karşıya değilmisiz, anlatılanları dinliyormuşuz havası yarattığı bile düşünülebilir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Bu romancımız, yazdıklarıyla toplumun nabzını tutuyor, toplumu yakından takip ediyor
- B) Yazar, metnin içinde o metnin yazılma sürecine dair parçalar aktarıyor, bilgi veriyor
- C) Fantastik bir dünyaya yönelen sanatçı, daha çok hayal gücünden besleniyor
- D) Yazar, öykülerinde kahramanlarını, çevremizde pek göremeyeceğimiz sıra dışı insanlardan seçmiş
- E) Anlatımını gerçekçi olaylar üzerine temellendiren yazar, dış dünyayı çok iyi gözlemliyor

32. Ne doğan güne hükmüm geçer
Ne hâlden anlayan bulunur
Ah aklımdan ölümüm geçer
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu sur

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ad tamlaması
- B) Türemiş fiil
- C) Ünlem
- D) Bağlaç
- E) İşaret sıfatı

33. I. Son elli yılda tüketimi %500 oranında artan gıda boyasının en büyük tüketicileri çocuklardır.
- II. Çocuklarda görülen kanser, alerji ve hiperaktivite gibi rahatsızlıkların gıda boyalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Aşağıdakilerin hangisinde yukarıda verilen cümleler doğru bir biçimde birleştirilmiştir?

- A) Gıda boyaları daha çok çocukların tükettiği gıdalarda yer aldığı için büyüklerde alerji, hiperaktivite ve kanser gibi rahatsızlıklara daha az rastlanmaktadır.
- B) Çocuklarda görülen kanser, alerji ve hiperaktivite gibi rahatsızlıkların kesin sebebi belli değildir.
- C) Çocuklar yapay gıda ürünlerini kontrolsüz bir şekilde tükettikleri için bu durum onlarda pek çok rahatsızlığa yol açmaktadır.
- D) Yapay bir madde olan gıda boyalarının kullanımı özendirildiği için son yarım yüzyılda bu ürünlerin tüketimi büyük rakamlara ulaşmıştır.
- E) Son elli yılda tüketimi %500 oranında artan gıda boyasının en büyük tüketicileri çocuklar olduğu için bu durumun onlarda kanser, alerji ve hiperaktivite gibi rahatsızlıklara neden olduğu sanılmaktadır.

34. Kulak ver, dolaşan ruhumuzu tel tel
Dallardaki tomurcukları ürperten
Bir türkü söylenmede kendiliğinden
Dinlettikçe ömrün artar, öyle güzel

- I. Ünsüz türemesi
- II. Ünlü daralması
- III. Ünsüz yumuşaması
- IV. Ünsüz benzeşmesi
- V. Ünlü düşmesi

Bu dizelerde yukarıdaki ses olaylarından hangileri yoktur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) Yalnız II
- D) II ve IV
- E) III ve V

35. - 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Boris Vian'ın öykülerinde cazip ama aynı zamanda tedirgin edici bir şeyler var. (II) Bunu tam olarak açıklamak veya adlandırmak mümkün değil fakat insanın anlatmaya korktuğu ya da hasır altı ettiği trajikomik tarafını su yüzüne çıkarmaya uğraştığını söyleyebiliriz. (III) Ünlü yazar ters köşe metinlerle bizi silkeleyerek bu gizlerimizi ortaya dökmek istiyor. (IV) *Bir Kara Kedi İçin Blues*, Vian'ın kendi öykülerinden yaptığı bir seçki ve onun biçiminin özelliklerini yansıtıyor. (V) Vian bu öykülerinde, yaşadığı dünyanın sevgi dolu olmadığının farkında ve bu anlamda dünyayı değiştirme çabası içinde değil. (VI) O sadece, kırık dökük sokaklarda dolanırken elinde kalemi ve defteriyle sanki bir günce tutuyor, not alıyor.

35. Bu parçadan sözü edilen yazar ve öyküleriyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Öykülerinde anlattıklarıyla yaşama ait bir tutanak oluşturmuştur.
- B) Sıra dışı yazılarıyla okur üzerinde etki uyandırmaktadır.
- C) Yazdıkları okurun ilgisini çekmenin yanında onu rahatsız da eder.
- D) Anlaşılması birikim ve çaba isteyen bir yazardır.
- E) Öğretici veya yol gösterici bir çaba içerisinde değildir.

36. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V
- E) VI

37. - 38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nar Ağacı romanı; meselesi, mesajı, kahramanları, çatışmaları olan bir roman. Öyle ki neredeyse siyasi bir roman olmaya yatkın bir yapısı var. Ama yazar siyasi romanların o bildik didaktiklik tuzağına ve kolaycılığına düşmez, ----. Dil ve mekânlar dönem ruhunu yansıtmakta en önemli enstrümanlar olarak kullanılırken anlayış ve bakış açısı bu tarihsel dönemi anlatmaya uygun bir biçimde yer alır. Ne var ki 530 sayfalık kitap roman olmanın avantaj ve dezavantajlarını bünyesinde taşıyor. Olayların çokluğu, anlatım süresinin uzunluğu, fazlasıyla malumatlar kuşkusuz türün bir gereği olarak yer alıyor. Ancak özellikle öykü dilini kullandığı kimi bölümler (sıkı örgü, lirik dil, yoğun anlatım) kitabın en başarılı metinleri.

37. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) yer yer roman türünün yazınsal sınırlarını zorlar
- B) modern anlatım tekniklerine yer vermez
- C) betimlemelere dayalı olay anlatımını tercih eder
- D) roman sanatının estetik gerekliliklerini önceler
- E) vermek istediği mesajın önemsiz olduğunu hissettirir

38. Bu parçadan sözü edilen eserle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Yazarın hayatından kesitlere yer verilmiştir.
- B) Doğruluğu tartışılabilir düşünceler içerir.
- C) Olayın geçtiği döneme uygun bir dil kullanılmıştır.
- D) Tamamen öykü türünün biçimsel özelliklerine bağlı kalınarak yazılmıştır.
- E) Hacimli bir eser olmasından dolayı okur tarafından ilgi görmemiştir.

39. - 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yazarın metinleri deneysel sanat ürünleri olarak ön plana çıkıyor. Günümüzün edebiyat anlayışı da deneyselliğin üzerinde akıp gidiyor zaten. Modernizmden postmodernliğe evrilen ifadeler, herhangi bir türün içinde tutsak kalmadan dile geliyor. Önceden belirlenmiş ve sınırlandırılmış bir kavram ya da tanımın dar kapsamına sığmayan yazılar. Eskilerin “mensur şiir” dedikleri tarza oldukça yakın duran metinler bunlar. Bazen yaşamdan, yaşanmışlıklardan ve anılardan besleniyor bu yaratıcı metinler, bazen de sanatın en derin, en soyut, en karmaşık imgelerinden. Yazar, sevgi dolu bir tutumla, yalın bir dili bu imgelerin çevresinde koza gibi örüyor ve sözcük keleklerini anlam okyanuslarına açıyor.

- 39.** I. Hem gerçek yaşamı hem de hayalleri ele aldığına
II. Yazdıklarının belli bir yazınsal türün sınırları içinde kalmadığına
III. Sade ve anlaşılır bir anlatımı olduğuna
IV. Deneyimli okurların anlayabileceği tema zenginliğine sahip olduğuna

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak yukarıda verilenlerden hangilerine değilmiştir?

- A) I ve II B) I ve IV C) Yalnız III
D) II ve III E) Yalnız IV

- 40.** Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcükleri daha çok temel anlamlarıyla kullandığı
B) Sözcüklerin var olan anlamlarıyla yetinmediği
C) Sözcüklerin ses değerlerinden yararlandığı
D) Sözcük seçiminde titiz davrandığı
E) Anlattığı konuya uygun sözcükler seçtiği

CEVAP ANAHTARI

DENEME - 1

1-D	11-A	21-C	31-B
2-E	12-E	22-A	32-A
3-C	13-D	23-C	33-E
4-D	14-C	24-B	34-A
5-B	15-B	25-B	35-D
6-A	16-B	26-C	36-C
7-A	17-E	27-C	37-D
8-E	18-A	28-C	38-C
9-C	19-D	29-E	39-E
10-D	20-C	30-E	40-B